

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

§. 1. Legitimus huius propositionis sensus declaratur, & ex sacra Sriptura,
ac Tehologia comprobatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CAPVT II.

Secunda Venerabilis nostri IO ANNIS propositio elucidatur, eamque, tam quoad rem, quã quoad modum loquendi, apud Ecclesia Patres, & Doctores Catholicos frequentem esse, ostenditur.

SECUNDA propositio, quæ ab aliquibus notata est, habetur in lib. 2. Operis, quod inscribitur, *Ascensus Montis Carmeli*. cap. 2. circa finem; ubi sublimis noster Doctor, agens de nocte fidei, perquam transire debet anima, ad hoc, ut ad perfectam, qualis in hac vita haberi potest, cum Deo vnionem perueniat, sic loquitur. *Hæc secunda fidei Nox, ad superiorem hominis portionem, quæ est rationalis pertinet, & consequenter intimior est magisque obscura. (spoliat quippe illam rationali luce, vel vt verius dicam, illam exæcet.*

Circa Elucidationem huius propositionis, stylum iam propositum seruiabimus, vt scilicet prius verum eius sensum explicemus, deinde veritatem illius, & etiam loquendi modum communi Sanctorum Patrum, & Doctorum Catholicorum calculo comprobemus.

§. I.

Legitimus huius propositionis sensus declaratur, & ex sacra Scriptura, ac Theologia comprobatur.

SENSVS igitur legitimus, qui ex contextu aperiè deducitur, est verissimus, Catholicus, ac sacre Theologiæ omnino conformis; non enim intendit, fidem, vel supernaturalia bona destruere naturam, vel illi aduersa esse, aut naturale rationis lumen extinguere; id namque falsissimum est, vt docet D. Thom. 1. part. quæst. 1. artic. 8. & in 3. dist. 23. q. 2. artic. 4. quæstiunc. 1. ad 3. & dist. 24. artic. 3. quæst. 2. ad 2. & alibi sæpè; sed solum vult fidei cognitionem, ac Mysticæ Theologiæ supernaturalem contemplationem excludere proprium, & connaturalem modum cognoscendi luminis naturalis; atque ad eod quoad hunc modum connaturalem priuare animam, in ipso fidei, & contemplationis Mysticæ actu, rationali lumine, eamque relinquere velut cæcam, vt ad superiorem, & longè diuersum cognoscendi, & intelligendi modum eam eleuet, atque ita rationale lumen nequaquam re vera destruat, aut extinguat, sed perficiat.

Explicatur hoc, etenim proportionatum, & connaturale obiectum intellectus nostri, pro hoc statu, sunt res sensibiles, materiales, & corporeæ. Vt docet D. Thom. 1. part. q. 12. artic. 4. & 11. & quæst. 84. art. 7. & q. 85. art. 1. & 5. & alibi sæpè, & in eisdem

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
129

dem locis eius Expositores, imò & omnes Philosophi communiter tenent. Habent
modi autem res connaturaliter appetit homo cognoscere per scientiam, quæ impor-
tat claritatem, & euidentiã: vt ex Aristot. docet idem D. Thom. 1. Methaph. le. 2. r.
& in 2. dist. 22. q. 2. art. 1. ad 5. Ex quo fit, vt proprius, & connaturalis modus cognos-
cendi, pro hoc statu, duo habeat; vnum, scilicet terminari ad res corporeas, & sensibi-
les, & non nisi ad instar earum cetera cognoscere; aliud verò est, claritatem, & eui-
dentiã, quantum fieri possit, in sua cognitione querere. Cæterum fidei cognitio, &
Mystica contemplatio duas has condiciones excludit, vt alias duas longe diuersas, &
superiores statim explicandas inducat; hinc ergo fit, vt meritò dici possit, ac debeat
fidei lumen, Mysticamque cognitionem, animã priuare rationali luce, non quidem
quo ad habitum, aut quasi habitum; aut potentiam, sed quo ad conaturalem eiu-
contemplatione, usum; eamque que ad huiusmodi connaturalem vium, veluti cæce-
care, vt ad aliã longe superiorẽ, ac diuersam lucem, ac intelligendi modũ eam ele-
uare.

4. Hic autem superior, & diuersus intelligendi modus, duas, vt iam diximus, hinc
condiciones, illis duabus, quas in connaturali cognoscendi modo luminis rationis
pro hoc statu, reperiri diximus, contrarias. Prima est, vt nequaquam cum claritate, &
euidentiã, sed potius cum obscuritate, & caligine ad Deum tendat. Hanc namque ob-
scuritas & caligo propria est luminis fidei; quod taliter illustrat, vt simul oblectan-
tem, caliginem, & cæcitatem inducat; iuxta illud 2. Petri 1. m. 19. Et habemus sermo-
nem propheticum sermonem, cui bene facit attendentes, quasi lucerna lucenti in caligine loci,
quod etiam docet D. Thom. 2. 2. q. 1. art. 4. & 5; ibidem quo omnes eius Expositores,
imò & omnes Theologi, id accipientes ex D. Paulo ad Hebr. 11. n. 1. Fides est speran-
dum substantia rerum; argumentum non apparentium. Secunda verò conditio eiusdem Mys-
tici, & superioris cognoscendi modi est, vt nequaquam anima Deum; ad instar re-
rum sensibilem, imò nec aliarum rerum contrarium, per affirmationem cognoscatur,
sed potius per huiusmodi omnium rerum negationem, ac remotionem, cognoscen-
do vtique non, quid sit, sed quid non sit atque adeò potius ignorantia, seu ignorantia
aut cæcitate, & caligine, quàm scientia.

5.

De quo cognoscendi modo loquebatur D. Dionys. c. 7. de diuina. non inibus, cum
dicebat: Ad id quod omnia transcendit, via & ordine pro viribus scandimus in omnium eorum
fina priuatione, atque in omnium causa, idcirco, & in omnibus Deus agnoscitur. Et scorsum de om-
nibus, & per scientiam & per ignorantiam noscitur Deus, & paucis interiectis subiungit: Et
item augustissima Dei scientia, qua per ignorantiam scitur in coniunctione illa, que superat sensum,
quando mens omnia transiliens, & seipsam deum relinquens, coniuncta fuerit lucidissimum aliquid
inde, atque illic inserutabili sapientia profundo illustrata, &c. Et lib. de Cælesti Hierarchia
sic inquit: Excedit illa (nempe diuina substantia) substantiam omnium, ritamque transi-
dit; nulla hanc exprimit lux, omnisque sermo, omnis mens, atque ratio absque vlla comparatione
lius similitudine inferior est; &c. Et paucis interiectis subiungit: eamque inuisibilem,
infinite, & incomprehensibilem predicant; his eam appellantes hominibus, quibus non
quid sit, sed quid non sit dicitur; hic enim verius, vt arbitror, in opus est, & de
illa proprie magis asseritur. Nam sicuti secretior illa Sacerdotali que traditio docet, deum
illam esse aliquid negamus ex his que sunt, verum profectò loquimur, & si modum que
illa indefinita est; quippe qua super substantialis, & incomprehensibilis, atque inuisibilis

lis est prorsus ignoramus. Si ergo in diuinis rebus negationes quidem vera sunt, affirmationes verò nequaquam tantis arcanorum latebris congruunt, illa sanè convenientior in rebus inuisibilibus erit expressio, quæ per dissimilia signa monstratur. & c. Idemque docet in lib. de Mystica Theologia cap. 1. 4. & 5. necnon epist. 1. ad Caium Monachum, & epist. ad Titum.

Quam etiam doctrinam ex D. Dionysio his in locis desumptam tradit, & expli-
D. Thom. 1. part. quæst. 1. artic. 9. ad 2. 2. quæst. 8. artic. 7. in 3. distinct. 34. quæst. 1. ar-
tic. 4. in corpore, & distinct. 35. quæst. 2. artic. 2. quæstiuncula 2. & super cap. 7. D.
Dionys. de diuin. nomin. lect. 4. & alibi sæpè. Idemque D. Damascen. lib. 1. de Fide
cap. 4. præclare docuit his verbis: *In Deo autem impossibile est, quidnam essentia sua, ac natu-
ra ipse sit, dicere, aptiusque est ex omnium rerum sublatione, atque insiciatione operationem habere;
neque enim eorum, quæ sunt, quidquam est; quod quidem non ita accipiendum est quasi non sit, sed
quia supra omnia, quæ sunt ipse sit, atque aded supra ipsum esse, & c.* Quam similiter doctrinam
communiter Sancti Patres, & Doctores, vt D. Basilius contra Eunomium, D. Cy-
prianus de Cardinalibus operibus Christi in prologo, Clémens Alexandrinus lib. 5.
Stromatam, D. Augustinus, tract. 23. in Ioannem, D. Bonauentura lib. de paruo bo-
no part. 1. prope finem, Picus Mirandulanus lib. de ente, & vno cap. 5. noster Ioannes
à Les v Maria de Mystica Theologia cap. 7. noster Thomas à Les v, lib. 5. de Diuina
Contemplatione cap. 7. & sequentibus, pluresque alij docent, & bene expli-
cant.

His igitur de causis, dum anima vtitur in contemplatione superiori hæc cognitio-
ne Mystica, quæ per fidem habetur, quæque duas explicatas conditiones connatu-
rali cognoscendi modo luminis naturalis contrarias obtinet, merito ab Ecclesiæ Pa-
tribus, & Doctoribus Catholicis, quorum testimonia statim referemus, dicitur esse
in tenebris, & in caligine, & cum ignorantia, atque sine oculis, atque aded cum cæci-
tate, & priuata rationali lumine: non quidem quoad eius habitum, vel quasi habi-
tum, aut potètam, sed quoad eius connaturalem vsum, vt explicatum est; nihil enim
aliud omnes huiusmodi locutiones denotant, in quo sensu, vt ex dictis constat, ve-
rissimam, ac sublimem doctrinam in Theologia Mystica valde necessariam conti-
nent: & in eodem sensu eisdem locutionibus ab Ecclesiæ Patribus communiter re-
ceptis, & approbatis vsus fuit Mysticus noster Doctor, tam in hac propositione,
quam elucidamus, quam in alijs, in quibus eandem doctrinam tradit.

Desumiturque huius doctrinæ, & locutionis fundamentum ex Scriptura sacra, in
qua, ad declarandum quomodo Deus sublimem hanc, & obscuram sui cognitionem
amicis suis communicet, dicitur habitare in caligine, seu in tenebris Psal. 17. *Caligo
sub pedibus eius, Psal. 96. & posuit tenebras latibulum suum, Psal. 22. Nubes, & caligo in circui-
tu eius. Quare, postquam intulerunt Sacerdotes arcam fœderis Domini in Sanctum
Sanctorum, nebula impleuit domum Domini, nec poterant Sacerdotes stare, & mi-
nistrare propter nebulam: impleuerat enim gloria Domini domum Domini, dixit-
que tunc Salomon: Dominus dixit, vt habitaret in nebula, seu (vt alij legunt) Dominus polli-
citus est, vt habitaret in caligine 3. Regum 5. num. 12. quod etiam denotauit illud, quod re-
fèrit Exod. 20. num. 21. scilicet: Moysen, dum accederet in montem ad loquendum
cum Deo, accessisse ad caliginem, in qua erat Deus, & cap. 24. num. 15. vbi dicitur:*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

129

cumque ascendisset Moyses, operuit nubes montem, & habitavit gloria Domini super Sinay, regem illum nube sex diebus, septimo autem die vocavit eum de medio caliginis, &c. Quem locum de caliginosa, & obscura Dei cognitione, communicata Moyli, explicavit D. Dionysius, c. de Myst. Theolog. D. Thom. in 3. dist. 35. q. 2. art. 2. quaestiuicula 2. D. Bonavent. de Mystica Theologia c. 3. articul. 1. & itinere 3. dist. 6. Dionys. Carthusianos in Exod. art. 4. pluresque alij Doctores.

9. Quod etiam denotatum fuit in eo, quod refertur 3. Regum 19. numer. 13. scilicet, Parentem nostrum Eliam, ad Dei transitum in monte operuisse vultum suum pallio; ad significandam scilicet obscuram hanc, & caliginosam Dei cognitionem, quae in sublimi illa visione ipsi communicata fuit, quod re & sublimis noster Doctor IOANNES in lib. 2. operis, quod inscribitur, *Ascensus montis Carmeli*, &c. cap. 8. his verbis ad propositum explicuit: *De sanctissimo quoque Elia Propheta Patre nostro legimus, quod cum in monte Horeb moraretur, Deusque praesens adesset, faciem suam obtulerat. Quo facto significavit, intellectum obtacuisse, nec fuisse ausum vti instrumento a deo abiecto in re tam sublimi attingente, manifeste agnoscendo, quod quidquid considerasset, ac in particulari intellexisset, plurimum ad Deum dissimile, ac ab eo diversum futurum &c.*

10. Habet ergo locutio haec, eiusque doctrina maximum in sacra Scriptura fundamentum, cui innitentes Sancti Patres, & Doctores Mystici, Venerabilisque noster IOANNES praedictam propositionem, & locutionem saepe protulerunt, & scripturae, cuius sensum verissimum, Catholicum, factaeque Theologiae omnino conformem esse, satis ostendimus. Vnde modo tantum superest, ut Sanctorum Patrum, ac illustrium Doctorum testimonia adducamus, in quibus eandem, qua Mysticus noster Doctor in praedicta propositione usus fuit, locutionem saepe repetunt, ut ita manifestum relinquatur, propositionem hanc, non solum quoad rem, sed etiam quoad loquendi modum, ab Ecclesia receptam, approbatam, & commendatam fuisse.

5. II.

Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs eadem doctrina, & locutio corroboratur.

11. **O**BTINEAT igitur primum locum inter Ecclesiae Patres primus ille Theologiae Mysticae Magister Dionysius, qui multis in locis huiusmodi locutione utitur, ex quibus pauca aliqua seligimus, is igitur primo Theologiae Mysticae capite sic ad Timotheum scribit: *Tu vero Timothee charissime intensissima contemdi spectacula Mysticae exercitatione, & sensus lingue, & intellectuales operationes, & sensibilia, & intelligibilia omnia, & quae non sunt, & quae sunt omnia, & ut illi iungaris, qui super omnem substantiam, omnique scientiam est, ignotus pro viribus te ipsum intene, &c.* Vbi ad propositum particula illa ignote perpendenda est. Sed adhuc strictius eandem doctrinam, & locutionem repetit in fine eiusdem capituli, his verbis, tum vero, ipsa quoque, visibilia, atque intellectibilia contemplator lingue, ingreditur ignorantiae Mysticae profecto caliginem, in qua omnia scientia, & cognitio praesidia terminans, totus in ea fit, qui tactum penitus, visumque refugit, transcenditque, omnia, penitus autem ignoto scientia omnia, & cognitionis vacatione, & praestantiori modo comitatus, & eo quoque